

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 28.— Cor.
Pe jumătate an 14.— "
Pe 3 luni . . . 7.— "
Pe o lună . . . 2.40 "
Pentru România și strălăutate:
Pe un an . . . 40.— franci.
Telefon
pentru oraș și interurban
Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACTIA

și ADMINISTRATIA
Strada Zrinyi Nrul 1/a
INSERTIUNILE
se primesc la adminal-
strație.
Mulțumite publice și Le
deschis costă șirul 20 fil.
Manuscrisurile nu se in-
napolază.

1815—1915.

Din „L'Indépendance Roumaine”:

Apropierea deja a fost făcută: ea se impune în chip firesc spiritului. O coaliție europeană se formă acum un veac împotriva Franței, sau mai degrabă împotriva suveranului ei, întocmai cum se constată una astăzi împotriva Germaniei, sau împotriva Austro-Germaniei.

Dar analogia e împinsă mai departe încă în senzul că din toate punctele de vedere, afară de epilog, Germanii se consideră ca adevărații moștenitori ai lui Napoleon.

Națiunea de poeți și de gânditori e cuprinsă, se știe, de un spirit de organizare și de disciplină; îi place să catalogheze și să sistematizeze totul, știința ca și filozofie sau istorie. Se întâmplă că tiparul napoleonian i se potrivește de minune.

Tiparul militar mai întâi. Napoleon a fost un geniu unic care nu s'a îngrijit să facă elevi: generalii și mareșalii săi se mărginiră să-i execute ordinele fără să cunoască intențiunile șefului suprem. Germanii, înțelegând că creierul cel mai desăvârșit nu poate decât să se obosească printr'o sfortare supraomenească prea prelungită, adoptând totuși strategia și tactica marelui Corsican au înlocuit voința lui unică, atotputernică, dar câteodată epuizată, printr'un sindicat de inteligențe unit statul-major, astfel cum știu să-l organizeze d. Helmuth von Moltke. Sindicatul a funcționat de atunci de minune, folosindu-se într'una de luminile maestrului printre măștrii în arta militară.

Odată angajată pe urmele napoleoniene, națiunea germană făcu un pas mai departe.

Ceeace a încercat fără încetare Napoleon cel mare, era afirmarea supremației Europei occidentale și centrale, adică a părții continentului a cărei civilizație se născuse la Roma.

De care țară se temea? Rusia. Pe care țară o socotea ca vrăjmașă sa de moarte? Anglia.

Urmăriți de aproape raționamentul.

Sistemul napoleonian era o politică de rezistență împotriva nevoiei neîncetate de expansiune a Rusiei și împotriva Angliei stăpânitoare a mărilor; de aici ideea sa de bloc continental și campania sa împotriva imperiului gheturilor. Instinctul de conservare al Europei occidentale și centrale se manifestă în persoana lui Napoleon, când se ridică împotriva afirmării economice exercitate de Anglia și împotriva testamentului lui Petru cel Mare.

Analogia între 1815 și 1915 se afirmă chiar în amănuntele istorice.

Dela intrarea lui Napoleon pe scena lumii, Albionul se silește să făurească alianțe împotriva lui, Anglia practică în privința lui „o politică de încercuire”. Față de Rusia el a ezitat multă vreme, dar s'a hotărât în cele din urmă la campania din 1812, socotită de dânsul ca necesară pentru a arunca pe Rusia destul de departe, pentru ca să înceteze de a fi o amenințare pentru Europa latină.

Istoria se repetă cu diferența aceasta că în locul fenomenului european care fu Napoleon, o națiune de 70 de milioane de oameni, plină de energie și de vigoare, a apărut cu

ambția de a concentra în ea într'un grad suprem viața Europei.

Napoleon a încercat să lovească pe Anglia în inimă, prin coasta nordică a Franței; el voia s'o rănească indirect trimițând în 1802 pe generalul Decaen pentru a organiza o revoltă în India; în Egipt el visă o cucerire a Asiei, mereu cu intenția de a ruina supremația pe care Anglia o exercita pe continent. Germanii n'au un Alexandru cel mare modern, ei n'au putut să înainteze până la poalele Himalayei, după cum dorea Napoleon. Dar ei dispun de o altă armă: simpatiile lumii mahometane, în virtutea cărora ei pot să lucreze în țara Brahmanilor, ca și în aceea a Faraonilor.

Incheiere: Astăzi se îndeplinește visul lui Napoleon; Austro-Germania face „războiul în locul lui”...

Am rezumat cât mai fidel posibil o teză istorică strălucitoare desigur, chiar dacă n'are darul să convingă pe toată lumea. Dar, fiindcă e vorba de analogie, această analogie va fi împinsă până la sfârșit, înțelegând și pe Sfânta Elena?

Nici de cum. Se răspunde că condițiile tehnice dela 1915 nu mai sunt acelea dela 1815 și că întreprinderile de războiu cari, în chip fatal au trebuit să eșueze acum un veac, când nu erau nici drumuri de fier, nici telegrafie, nici automobile, nici mortiere de 420, sunt perfect realizabile astăzi. Analogia nu este repetarea exactă a faptelor.

Cine va trăi va vedea.

Aplicațiile științei în armata germană.

Laborator, fabrică și statul-major al oștrei.

Niciodată nu s'a dovedit mai mult decât în actualul războiu strânsele legături ce există între știința unei epoci și mijloacele întrebuintate în lupta dintre popoare. Războiul care îndoliază conștiințele și sduc din temelii societățile de azi ne arată, în chip elocvent modul cum oștirile știu să întrebuinteze ultimele date ale științei și să-și alipească în felul lor de luptă, laboratorii și cărțile.

De sigur o primă influență între știința vremii noastre și oștirile europene, o vedem în modul cum este orânduit serviciul sanitar, în chipul cum se îngrijesc cei răniți, și se face igiena în fronturi.

Dar această interdependență între știință și oștire privește modul cum viața trebuie să fie apărată. E și mai strânsă însă legătura între strategia timpului nostru; între modul cum știu să se lupte armatele și datele științei pozitive.

Din acest punct de vedere se poate spune că laboratorii și studiile de cabinet sunt anexele statelor-majore ale armatelor în luptă.

Astfel în prima linie avem rolul precumpănitor al artileriei în acest războiu. Dar artileria este arma cea mai științifică, întru cât fabricarea tunurilor și a explosibililor, tehnica

funcționării lor, totul este o aplicare riguroasă a științelor fizico-himice și mecanice.

În special Germanii excelează în repede aplicare în practică a științei teoretice. Fabricile Krupp sunt imense uzine alipite la vaste laboratorii de fizică și chimie, în care fizicieni, chimiști și ingineri-mecanici, fac studii savante și aplicări rezezi dela teorie la practică. De mult s'a spus că în Germania fabrica este o anexă a laboratorului. Aceasta se dovedește și mai bine în cumplitul război de acuma.

Felul, pentru a da un exemplu, de cum au aplicat germanii invențiunea lui Marconi arată abilitatea spiritului lor de aplicație.

Proba ne-o dă ziarul „Le Temps” în care un francez Gabriel Alphand arată cum Germania are o organizație a telegrafiei fără fir superioară Italiei, deși Marconi e italian, și superioară celei din Franța și Anglia. După acest articol reese că Germania are în serviciul ei o mare stațiune de T. F. F. lângă Berlin, la Nauen, și mai multe alte posturi puternice dintre cari unul în Spania și altul la Sayville, în fața orașului New-York.

Germanii ar fi găsit, apoi mijlocul de a turbura comunicațiile puterilor aliate. Pe mare apoi Germanii se servesc de T. F. F. pentru a da comunicări exacte și rezezi ceeace a permis la unele din unitățile lor navale să scape de urmărirea vaselor inimice.

Trebuie notat, apoi și faptul că la începutul

anului 1914, Germania se mândrea cu stațiunile ei de T. F. F. așezate în toate coloniile ei, pentru a asigura comunicarea cu vasele.

Dacă ținem seamă, apoi, de modul ingenios și practic cum s'au întrebuintat submarinele în războiul actual, și de întrebuintarea combinațiilor chimice în mijloacele de luptă, atunci, nu se poate nega faptul că în Germania există o strânsă unire între teorie și practică; între fabrică și laborator, de o parte, și fabrică, laborator și oștire, de altă parte.

Această strânsă și puternică legătură între știința pozitivă și organizarea oștirilor moderne, ne arată că războiul, — cum spunea până și un visător ca Dostojevski — este atata de inerent societăților, atât de strâns legat cu întreaga mentalitate a unei epoci încât el reflectă până și cugetarea rece și obiectivă, până și lupta senină a savanților pentru descoperirea legilor naturii.

Milităria de azi deci, nu mai este o organizare în care bravura singură să fie singura calitate a superiorității ei, ci ea este o iconă în care trebuie să se reflecte știința pozitivă. Himia și fizica, cunoștințele topografice pozitive, aplicarea profilaxiei și medicinei în ultimile și recențele ei rezultate, știința mecanică cu toate ramificațiile și specialitățile ei, toate trebuie să fie prezente în mintea strategului modern, toate trebuie să fie anexele statelor majore ale oștirilor ce voesc să fie puternice. V.

Situația în care se află acum România.

Un articol al dlui prof. A. C. Cuza.

Distinsul om de știință și marele naționalist d. prof. A. C. Cuza, publică în ziarul „Unirea” din Iași un luminat și românesc articol, pe care-l dăm mai jos, asupra situației dificile a României.

„Cugătarea politică — în direcția ei generală — trebuie să fie riguros stăpânită de fapte. Acea dintâi, directiva, ziceam că, pentru un timp mai îndelungat, rămâne statornică: aceste din urmă, faptele, sunt mereu schimbătoare... Directiva generală a politicii românești o știni care este, și se rezumă în două cuvinte: „Unirea Românilor”. Faptele însă — care ne-au apropiat deodată de realizarea acestui scump ideal, în chip neașteptat, prin izbucnirea conflictului european — s'au schimbat necontenit dela începutul războiului...”

Căci va conveni oricine, că una era situația în primul moment — sau după Lemberg și Marna — și alta a fost mai târziu; că una era pe când Rușii luase Przemyslul, după patru luni de campanie crâncenă, înaintând pe drumul Cracoviei și alta e astăzi, când Germanii — printr'o fulgerătoare ofensivă, de numai trei săptămâni — au recucerit teritorul pierdut, aflându-se în Basarabia, la hotarele noastre...

Suntem de acord? Mi se pare, că trebuie să fim, dacă e ca faptele — și nu fanteziile — să fie stăpâne pe directiva noastră politică. Fapt este apoi, că puterile mari ne-au refuzat orice garanții, în ce privește revendicările noastre naționale, legitime. Fapt este, că Italia lui Sonnino, a tratat fără noi, aunci când era așa de firesc — dacă ar fi fost de bună credință — să lucrăm împreună.

Și atunci? Cea mai elementară prudență ne impune: O strictă rezervă!

Și iată că vine „Acțiunea Națională”... „Acțiunea Națională” în ultima ei ședință — cum sună „comunicatul” — a hotărât, în stil de ucaz: „Retrage orice încredere guvernului” și numește două comisii de elaborare: una, a unui „manifest către țară”, cealaltă a unui „plan de intrare în acțiune...”

Ni se pare, că visăm și că ne găsim, nu în România — patria vre-unui simț — ci în vre-una din republicele apăsate ale Americii de sud, dacă nu chiar în fericitul Haiti...

Manifest către țară? Plan de intrare în acțiune? Dar ce „manifest” se încapă? Și ce fel de „plan de acțiune”? Războinic — ca să trecem Carpații — elaborat de strategii statului major al „Acțiunii Naționale”? Sau numai anarhic, de răsturnare a guvernului, în momentul de față, prin acțiunea masselor oarbe, conduse de anumiți bărbați politici, cari reclamă formarea unui „guvern național” — în care să intre și ei?

În loc de „manifest” și de „plan”, era însă cred mult mai simplu, ca bărbații de stat din fruntea „Acțiunii Naționale” — cei mulți foști miniștri — să facă declarații categorice:

Noi X, Y, Z., declarăm hotărât și pe răspunderea noastră, având garanții semnate de toate puterile:

Că revendicările noastre naționale vor fi satisfăcute deplin. Că acum e momentul cel mai favorabil al intrării noastre în acțiune.

Iată lămuririle pe cari le așteaptă țara, în momentul de față, mai înainte de orice mișcare. Așa dar, dacă „Acțiunea Națională” — nu anonim, ci sub semnătura unor bărbați politici știuți — poate să ni le dea: să o spună! În cazul acesta: s'at convoca imediat parlamentul și situația României ar fi discutată fără echivoc și precis, în fața României întregi...

Oricare altă procedare este, sau „mof” — onorată „Acțiune Națională” — sau, și mai grav, în momente supreme: acțiune anti-națională, anarhică.

Căci noi suntem gata — opinia publică, țară ostire — dar cerem să știm:

Care va fi rezultatul jertfelor noastre?...

De-a oarba, nu mergem!

Și respingem orice agitații sterile, din lăuntru, sau — din afară.

Sven Hedin către Români.

— Un apel. —

(Sfârșit).

Nu am nici un drept a da un sfat României! Am însă, dreptul de a-mi spune convingerea mea personală, liber și franc.

În timpul călătoriei am fost găzduit atât de prietenește în Bucovina în case românești, că am păstrat cea mai caldă și adevărată simpatie pentru acest popor viteaz, primitiv și muncitor.

România e pe calea alegerii cum să stea față cu războiul. Sau trebuie să stea neutră sau să aleagă între înțelegere și puterile centrale. Dela această alegere atârână viitorul ei. Nu e vorba de Ardeal sau de Basarabia, e vorba de viață sau moarte! Toți adevărații prieteni ai României doresc astăzi ca poporul român să nu ia calea care mai curând sau mai târziu trebuie să-l ducă la peire.

Ce politică trebuie să urmeze astăzi România? Natural cea care asigură viitorul, dezvoltarea ei. Ar fi cuminte să meargă de partea înțelegerii? Nu, după convingerea mea nestrămutată ar fi o sinucidere.

Orice creștere a puterii rusești e o primejdie pentru România. Politica Rusiei are drept țintă să stăpânească în deplină vasalitate statele din Balcani. Constantinopole și Dardanelele în mâna Rușilor ar însemna o lovitură de moarte pentru viitorul României.

Dacă Rusia iese din războiu micșorată ca putere sau numai slăbită chiar, viitorul României e asigurat, ca stat preponderent în Balcani.

Politicieni lipsiți de conștiință, sau barzi supraîncălziți, cari vor să ia în seamă făgăduieli deșarte poate gândesc alt fel, dar acum se cere judecată rece și clară! Omul de stat care ia răspunderea să arunce România în brațele înțelegerii nu trebuie să uite soarta Belgiei! Rusia e un vecin periculos pe care nu l'o fi uitat România din timpurile războaielor trecute. Ce mulțumire a avut la pacea dela San-Stefano în schimbul ajutorului ce a dat Rusiei? A pierdut Basarabia de sud!

Ar fi de neuzit ca astăzi din nou să vie în ajutorul ei, când pagubile pot fi ca urmare cu mult mai mari.

România merită o soartă mai bună! Înaintea lui Dumnezeu, rog pe acest popor voinic și plin de viitor, să nu se lase înșelat de o politică plină de primejdii. Din toată inima doresc și strig: „Dumnezeu să apere România!”

Jaroslav, 20 Maiu 1915.

Sven Hedin.

Colonel David baron Urs de Margina la Solferino și la Lissa.

— Conferință ținută în reuniunile militare științifice la Brașov și Sibiu, în 14 Ianuarie și 4 Februarie 1898, de Fr. Rieger, col. ces. și reg. (Urmare). (17)

Pe când se petreceau toate aceste, bastimentele „Vaserse” și „Terribile” bombardau întăririle dela Comisa și Castelul Max. Proiectilele inamice ajungeau departe în interiorul insulei, fără însă a cauza pagube mari, dar prin aceasta garnizoanele erau fixate, încât nu putură concura la respingerea lui Albini, ce începuse încercări de debarcare la Stoncica și Gradac.

Așa, amenințat din toate părțile, în luptă contra unei flote de 34 bastimente, între cari 12 colosuri cuirasați, al căror foc distructiv copleșea întăririle insulei, în fine, în aceste condițiuni grele, mica garnizoană ținu piept colosului inamic și a doua zi, apărându-se eroic, și spre seară fu recompensată cu prisos, văzând pe puternicul inamic cum se retrage din nou departe spre nord, pentru a-și căuta repaos în afară de bătaia tunurilor.

Cu mândrie și mulțumire sufletească putură apărătorii fără seamăn ai insulei, putu comandantul ei neîntrecut să privească succesul eluptat; dar grele griji trebuie că i-a muncit pe ei și pe el, când se gândeau la ziua următoare. Garnizoana întreagă stătu fără a fi schimbată 2 zile și o noapte în luptă, servanții prin lucrările dela tunuri oboșiți, infanteria prin marșurile multe dela unul la altul din punctele amenințate, marșuri într'o căldură tropi-

cală, într'un teren stâncos, fără comunicații și acoperit cu tufisuri spinoase. Tunurile reduse la a treia parte numerică, pentru apărarea portului St. Giorgio nu mai erau decât 15 tunuri.

Însă eroul dela Medole nu fu omul care să se descurajeze. El nu se gândea la nici o capitulație, pentru dânsul nu exista nici un steag alb, deși Persano se putea aștepta, ca în dimineața următoare să-l vadă fâlfâind pe ruinele întăririlor.

Colonelul br. Urs n'a organizat degeaba poziția de rezervă pe platoul Cosmo-St. Andrea. Prin această pozițiune el a spus tuturor subalternilor săi, cu o claritate neîndoioasă, că el chiar după pierderea bateriilor, după debarcarea și invazia adversarului, tot nu va renunța la rezistență, și că este hotărât să țină, să apere această pozițiune până la cel din urmă om, până la ultima picătură de sânge. Spiritul său eroic, perseveranța sa se transmisese asupra tuturor comandanților în subordine, asupra fiecărui soldat, încât unanim fu sentimentul, hotărârea fiecăruia a rezista până la fine, a muri cu onoare.

Așa se zori a treia dimineață de 20 Iulie. Ea părea, că aduce sfârșitul dramei, dezastrul. Insula era acoperită cu o ceață deasă, tot ce putea să fie mai desolabil pentru apărătorii! Ei nu-și vedeau inamicul. Orice s'ar fi părut, în zilele trecute, mai greu, mai învingibil, n'a fost așa de groaznic, ca ceața aceasta; și dacă soarele prin căldura sa excesivă paraliza mai toate forțele în timpul zilei, cel puțin lumina toată ziua și înlesnea o privire în depărtare, o observație clară a mișcărilor puternicului inamic. Și acuma el nu se putea vedea, ci numai simți. Repede și una după alta sosiră la comandantul cetății, baronul Urs, rapoarte din multe părți, că inamicul se apropie de țarm. Din Ciave se comunică că adversarul ar pregăti acolo o debarcare. Colonelul Urs întări îndată garnizoana fortului Georg, trimise jumătate companie și 2 tunuri pe înălțimile dintre Chiave și Karober. Restul garnizoanei rămase în poziția de rezervă de pe platoul Cosmo-St. Andrea.

(Va urma).

Pressa italiană și atitudinea statelor balcanice.

Sub titlul „Pentru ca Bulgaria să se miște” „Messagero” publică un articol în care se ceteșc următoarele:

Fiind lucru sigur că îndată ce se va mișca una din cele trei state balcanice cari au rămas până acum neutrale — România, Bulgaria și Grecia, — și celelalte două se vor mișca, nu se pricepe cum diplomația împătritei-înțelegerii să nu fi isbit până acuma să capete intrarea în acțiune a vreuneia din cele trei puteri, cu toate că atât poporul român cât și cel bulgar și grec ar fi dispuse să ia armele...

Singurul succes al diplomației înțelegerii a fost de a zădărnici activitatea guvernelor din Berlin și Viena ținând să-și asigure cooperarea sau cel puțin neutralitatea „usque ad finem” a ziselor state balcanice; dar nu credem că un astfel de succes poate să măgulească iscusința și dibăcia diplomaților dela Paris, Londra, Petrograd și Roma.

Trebuie să recunoaștem că ei n'au făcut ceeace ar fi putut să facă spre a ajunge la ținta dorită. Iată adevărul.

România nu se mișcă dacă nu e sigură de Bulgaria. Aceasta la rândul ei, așteaptă ca să i se chezășuiască anexarea teritoriilor din Macedonia stăpânite astăzi de Serbia și Grecia. Decât, Serbia oferă puțin și cere destul de mult. Grecia din partea ei, nici nu vrea să știe de așa ceva, în vreme ce pretențiile sale nu sunt mai puțin exagerate.

Cheia situației este deci la Sofia. Dar trebuie ca statele cari și-au împărțit la București teritoriile cucerite dela Turci să lase la o parte intransigența lor, imitând pilda României care e dispusă să cedeze Bulgariei o parte din Dobrogea.

Dacă Bulgaria va ceda asupra unei părți din programul său integral, renunțând la Salonic, Grecia va putea ceda asupra Cavalei, deoarece va obține în compensație întinse teritorii din Epir, din Egee și din Asia-mică. Pe de altă parte, Serbia, mărimdu-se cu teritoriile din Bosnia și

Herțegovina și din Dalmația meridională, va putea fi mai împăciuitoare asupra chestiunii Monastirului.

De aceea, împătrita-înțelegere ar trebui să ducă la capăt negocierile începute cu Bulgaria. Munițiunile luate la... Adrianopol (?) de Bulgari în cazul unui atac de partea aceea, vor înlesni sarcina aliaților în peninsula Galipoli.

Căderea Lembergului nu poate să impresioneze pe balcanici. Retragerea Rușilor se face după un plan strategic (?) ce va avea o desfășurare neașteptată (?) pentru Austro-germani. Rusia care acum a primit arme și munițiuni din Japonia și Statele-Unite prin Wladiwostock se pregătește formidabil pentru a se arunca, cu cele 4 milioane de soldați ce le are sub mână gata, asupra dușmanului sleit de puteri din cauza sforțărilor și sacrificiilor îndurate.

Ioan Lahovari.

Din București se telegrafiază că fostul ministru *Ioan Lahovary*, a murit subit. În timpul din urmă persoana lui era obiectul celor mai vii discuții. Partazani dli N. Filipescu din partidul conservator, chiar zilele trecute îl proclamă pe Ion Lahovari șef al partidului în locul dlui Alex. Marghiloman — pe care voiau să-l înfăture de la conducerea partidului conservator, fiindcă manifesta simpatii mai mari pentru puterile centrale, decât pentru împătrita înțelegere. Se vede că certurile aceaste permanente din partidul de aveau o influență fatală asupra fostului ministru Lahovari, — așa că se poate zice că moartea lui timpurie — este întrucât o urmărire a patimilor politice cari prind în vârtejul lor atâtea personalități de frunte în România.

Iată amănuntele despre moartea lui I. Lahovari:

Președintele clubului conservator Ioan Lahovari a murit Duminecă dimineața la orele 11, pe neașteptate. Lahovari suferea de inimă, moartea lui a produs mare consternare în cercul partizanilor săi politici. Dela dânsul se aștepta o aplanare pacinică a crizei din partidul conservator prin împăcarea disidenței Marghiloman și Filipescu.

Regele României a fost îndată informat despre moartea lui Lahovari. Încă nu s'a fixat data înmormântării. La înmormântare va lua parte și regele Ferdinand. Curtea regală a depus o coroană pe cosciugul lui Ion Lahovari.

Războiul.

Telegrame oficiale.

Bironul telegrafic ungar ne trimite spre publicare următoarele telegrame oficiale:

Budapesta, 28 Iunie. — Se comunică dela cartierul general:

Pe frontul rusesc: În Galitia orientală, armatele aliate continuă urmărirea dușmanului și luptând neincetat cu ariergardele inamice, au ajuns ieri spre miazănoapte-răsărit dela Lemberg, în regiunea Klodzienka-Zadworze, iar avatruplele la râul Swirz, peste al cărui curs inferior au și trecut. Haliciu e în posesiunea noastră. Dela Haliciu la deal, pe țârmul de miazăzi al Nistrului nu mai există inamic. După lupte grele de 5 zile armatele de sub conducerea generalului Linsingen au stors cu forța trecerea peste Nistru. Pe frontul dela Nistru în celelalte puncte e liniște. Trupele armatei arhiducelui Iosif Ferdinand au ocupat ieri pe asalt Plazow spre miazăzi-apus dela Narol, iar azi noapte au pătruns în pozițiunile inamicului de pe înălțimile ce se ridică spre miazănoapte-răsărit dela această localitate. Rușii se retrag prin Narol. Dealtminteri la miazănoapte-răsărit situația nu s'a schimbat.

Pe frontul italian: Pe câmpul de război italian situația nu s'a schimbat. Inamicul stă în neactivitate, numai la unele de artilerie continuă să fie pușcate și au silit să coboare în 27 c., la Villavicentina un balon captiv al inamicului. În 28 c. aviatorii au aruncat o bombă grea cu efect distrugător chiar în mijlocul stabilimentului de artilerie din Canciona al inamicului și în docul de a-

colo au avariat grav cu o bombă un vapor, așa că partea din dărâpt a vaporului s'a scufundat.

Berlin, 28 Iunie. — Se comunică dela marele cartier general:

Pe frontul occidental: Spre miazănoapte dela Arras, de ambele părți ale drumului Souchez-Aix-Noulett și la Labyrinth (spre miazănoapte dela Ecurie) am respins atacurile de noapte ale inamicului. În partea apuseană a Argonnilor Francezii au încercat ieri să-și recâștige pozițiunile pierdute.

Cu toate că au concentrat artilerie, atacurile lor au dat deplin greș. Tot așa s'a terminat atacul de infanterie de ambele părți de Tranchée pe o întindere de 2 kilometri. Suferind pierderi neobicinuit de mari inamicul s'a retras în pozițiile sale. În Vosgi am surprins trupa inamică, care ținea în stăpânire conul de munte ce se ridică spre răsărit lângă Metzeral, am capturat 50 prizonieri și 1 mitralieră. Deosebite succese am avut în partea de miazăzi-răsărit a liniilor noastre de bătaie. Spre miazănoapte dela pasul Schlischt, lângă Gerardmer am împușcat un aeroplan inamic, iar alte două, le-am silit la Largitzen și Reinfelden cu focul artileriei noastre să coboare pe teritor elvețian.

Pe frontul oriental: Atacurile îndreptate împotriva noii pozițiuni care am ocupat-o în 25 c. spre miazăzi dela Prasnis până în regiunea spre răsărit dela Oglenda s'au prăbușit cu mari pierderi inamic.

Pe frontul sud-oriental: Am ocupat Haliciu. Azi dimineață am trecut și aici Nistrul și așa armatei generalului Linsingen i-a reușit să forțeze trecerea peste Nistru după o luptă de 5 zile pe întreg frontul. Mai spre miazănoapte trupele noastre l'au bătut pe inamic și îl urmărește spre Zona Agnila-Lipa. Dela 25 Iunie până acum armata Linsingen a făcut 6470 prizonieri ruși. Spre miazănoapte-răsărit dela Lemberg, ne apropiem de zona Bug. Mai spre apus până în regiunea Cichanow, trupele noastre continuă să înainteze, au capturat peste 1000 prizonieri și numeroase tunuri și mitraliere.

Punctul de vedere al primului ministru român.

București. — Ziarul „Dreptatea” află, că *tratatările ruso-române au fost din nou întreprinse.*

D. I. Brătianu continuă a crede, că România fiind prima țară mică ce ar intra în uriașul război al marilor puteri, — unde mai presus de principiiul naționalităților e chestia hegemoniei politice și a preponderanței economice — fiind cea dintâi țară mică ce ar intra în luptă, nu poate săvârși un așa pas decisiv fără o îndelungată chibzuință și fără o exactă judecare a circumstanțelor. E prima țară mică invitată să intre în război, fiindcă Serbia și Belgia sunt în luptă fără voia lor; Grecia și Bulgaria au procedat și procedeză la fel cu România față de invitațiile marilor puteri.

Oricum d. I. Brătianu are convingerea, că nu acesta e momentul când România poate intra în acțiune, nu numai pentru interesele noastre....

Anectarea Durazzoului.

Geni. — Sârbii, cari au intrat în Durazzo au proclamat anectarea orașului la regatul sârbesc.

Tratatările turco-bulgare.

București. — Din Sofia se anunță: „Mir” scrie că tratatările turco-bulgare continuă sub auspiciile celei mai bune. Chestiile pendente, cari privesc concesiunile cari Turcia are să le facă față de Bulgaria, sunt discutate cu cea mai mare seriozitate. Turcia nu ezită a face orice sacrificiu, pentru ca să asigure raporturi de prietenie cu Bulgaria. Germania și Austro-Ungaria fac tot posibilul în această direcție. Cea mai principală pretenție a Bulgarilor e ca să-și asigure drumul la mare. Tratatările probabil vor avea rezultat.

Comunicat italian.

Berlin. — Satul major italian a dat în 26 următorul comunicat oficial:

În Tirol, Cadore și în Alpii din Carnia, detașamentele noastre de recunoaștere au constatat că inamicul aduce în fruntea sa trupe, lucrările de fortificare le continuă cu o activitate potențată și așază noi baterii. Artileria noastră a tulburat cu eficacitate aceste lucrări. În Alpii din Carnia inamicul a atacat din nou pozițiunile noastre dela Palul mic și mare. Acțiunea no-

astră la Isonzo se desfășoară conform planului, cu calmitate, având însă în vedere dificultățile terenului și pedecile artificiale construite de inamic de multă vreme. Infanteria noastră se luptă viguros și cu eroism, sprijinită de artileria noastră grea și de câmp.

Roma. — Pe granița Tirolului și Trentinului nimic important de semnalat cu excepția unor mici lupte de recunoaștere în valea Cordevole unde am constatat existența în mai multe locuri de puternice linii de întărire inamice blindate și uneori construite în beton. În Carnia am continuat tirul nostru contra fortăreței Malborghetto deși timpul noros a stânjenit tirul nostru. În noaptea de 20 spre 21 s'au reînnoit atacuri zadarnice austriace contra localității Freikofel. În zona orientală dela Montenero, operațiunile începute la 19/6 au fost terminate cu bine la 20/6 cu toate dificultățile terenului agravate și de vremea urâtă și de rezistența dușmanului sprijinit de artileria grea. Dealungul graniței fluviului Isonzo am constatat în retranșamentele dușmane frecvente alarme nocturne cu împușcături dese cărora n'am răspuns. Dușmanul prin rezistența lui și prin atacurile sale de noapte contra pozițiilor ce le-am cucerit pe stânga apei Isonzo, la Plava, dușmanul caută să ne respingă pe malul drept dar silințele sale se rup totdeauna de rezistența dârjă a trupelor noastre.

Rușii au părăsit Lemberg și continuă retragerea.

Petrograd. — Comunicat: În regiunea Șavlici o schimbare nu s'a produs. Luptele continuă. La sud de lacurile Raigrod, trupele noastre de avangardă trecând în noaptea de 22 Iunie st. n. apa Egrina, au ocupat satul Kulighi distrugând o întregă companie germană. Pe Nanew, lângă satul Lublinetz, am respins atacurile inimice. La vest de Rawaruska, inamicul a fost gonit din mai multe sate. Lângă satul Hutazelana cavaleria noastră a tăiat trei companii inimice. La 21 Iunie și în cursul nopții următoare, în direcția Lemberg, am oprit ofensiva inimică printr'o luptă crâncenă. Inamicul a avut pierderi însemnate în cursul atacurilor sale sterile de lângă satul Brjuvice și mai la sud pe apa Czerek dar a isbutit să înainteze în regiunea orașului Jolkeff. În consecință, la 22 Iunie st. n. trupele noastre au părăsit Lemberg și au continuat retragerea lor pe noul front.

Pe Nistru lupta a continuat la sud de satul Kosmierjin, unde dușmanul s'a menținut pe malul stâng al fluviului.

— 1000 automobile pentru Rusia.

Catania. — Statele-Unite liferează Rusiei 1000 automobile, cu cari vor fi duse muniția și alimentele din portul dela Arhanghelsk în frontul rusesc.

Comunicat francez.

Parls. — În sectorul la nord de Arras situația a rămas neschimbată. Am păstrat tot terenul cucerit. Azi nu mai sunt decât acțiuni absolute locale ale infanteriei cari n'au modificat frontul. Lupta de artilerie a continuat cu spor. Escadrilele noastre de aeroplane au bombardat parcurile de aviație ale dușmanului, au incendiat 4 hangare, lovit 2 avioane și un balon captiv. La liziera vestică a Argonei, călare pe drumul Vienne-le-Chateau la Binarville, un violent atac german pregătit Duminecă printr'o bombardare intensă cu proiectile asfixiante a îndoit linia noastră înaintată în câteva puncte; două companii s'au găsit îngropate pe loc în tranșeele răscolite. Un contraatac imediat ne-a permis de a recuceri aproape totalitatea pozițiilor noastre inițiale. Această luptă, absolut locală a fost din cele mai vii. La Haut de Meuse, în sectorul tranșeei de Colonne, după ce am respins contraatacurile inamice, am lărgit astăzi câștigurile noastre din ajun. Prima noastră ofensivă n'a progresat decât puțin, dar a doua oară am cucerit noul tranșee la răsărit de cele ocupate Duminecă. Acest câștig a fost menținut ca și cele precedente.

În Lorena, recunoașterile noastre se mențin în contact cu dușmanul și ajung la lucrările situate în vest de Gondrexon, găsite inocuate. Germanii, în mișcarea lor de retragere s'au oprit la linia tranșeeilor situate la sud de Leintrey.

În Alsacia înaintarea noastră continuă în cursul unor

lupte neîntrerupte. După ce am cucerit cimitirul din Metzeral, am luat gara apoi am dat asalt satului care a fost luat după o luptă crâncenă. Am atins barierele localității la sud și am înaintat spre est la 500 m. dincolo de Lissières, în direcția Meyerhof. Am făcut în aceste lupte noi prisoieri, al căror total de ieri depășește 200. La nord de valea Fecht inamicul a încercat un atac contra pozițiilor noastre de Reichkerkopf, dar a fost cu totul respins.

Căile ferate din România.

Infunderea lor. — Veniturile ce produc căile ferate românești. — Traficul voiajorilor și mărfurilor. — Materialul rulant. — Accidentele.

Din ziarul „Steagul”:

Ultima dare de seamă anuală întocmită de direcția generală a căilor ferate române, cuprinde amănunte interesante cu privire la exploatarea și activitatea diferitelor servicii a acestei administrațiuni.

Se știe că la noi căile ferate au luat în ultimii ani o mare dezvoltare. Astfel, de unde în 1899 existau în România numai 3000 klm de cale ferată, astăzi lungimea drumurilor de feră e de 3532 klm. iar numărul stațiilor ce leagă această rețea e de 403.

Veniturile brute pe ultimul exercițiu, sunt cifrate la suma de 111,800.000 lei, ce se repartizează în modul următor:

41 milioane din traficul voiajorilor; 1,300.000 venitul din bagaje; 4,200.000 dela mărfurile cu mare viteză; 61,800.000 dela mărfurile cu mică viteză; 3,500.000 alte diferite venituri.

Pentru bunul mers al căilor ferate, administrațiunea întretine un personal numeros, compus din 31.459 funcționari plătiți anual cu suma de 40,652.615 lei.

Întreg acest personal e repartizat în serviciile centrale ale administrației care cuprind 1071 de funcționari, și pentru care se cheltuiește pe fiecare an 4,264.845 lei și în serviciile exterioare, care cuprind 30.388 funcționari, ce primesc 36,387.769 lei.

În anul 1913 traficul călătorilor, a sporit considerabil, atingând cifra de 12,238.617 voiajori. În traficul local, numărul acestor călători e repartizat după distanțe în proporția următoare:

45.9 la sută pentru distanțe de 30 klm., 23.5 la sută pentru distanța dela 31—60 klm., 23.5 sută pentru distanțe ce variază între 61 și 900 klm.

După clase, călătorii sunt repartizați astfel: 495.682 de clasa I, 1,878.901 de clasa II și 9 milioane 864.034 de clasa III.

Numărul abonamentelor la căile ferate e de 16.413, în care intră și cele 90 permise acordate ziaristilor.

În ceea ce privește traficul mărfurilor, găsim în darea de seamă, următoarele date:

Mărfurile de mare viteză ating în anul 1913 o greutate de 7600 tone, iar a celor de mică viteză, 7,470.659 tone.

Materialul rulant e alcătuit din 24.669 vehicule și se compune din:

821 locomotive, 745 tendere, 36 vagoane pentru curtea regală și ministerială, 1463 vagoane de călători, 143 vagoane de poștă, 140 vagoane acoperite pentru marfă; 6562 rezervoarii 8764 vagoane descoperite, 355 vagoane speciale pentru trebuințele administrației și 43 pluguri pentru curățit zăpada.

Întreg acest material rulant a fost cumpărat cu suma de 136,192.727 lei, repartizată în modul următor:

49,408.918 lei pentru locomotive; 21,068.712 pentru călători; 2,192.616 pentru vagoanele de bagaj; 63,155.419, pentru vagoanele de marfă; și 367.062 pentru curățitoarele de zăpadă.

În această sumă nu intră însă costul a 9 locomotive și 3128 vagoane particulare admise de direcția C. F. R.

Cele 821 de locomotive au parcurs în total în anul 1913 o distanță de 31,778.142 klm.

E interesantă și statistica accidentelor de cale ferată ce s'au întâmplat în cursul anului 1913.

Astfel în acest an au fost înregistrate 274 deraieri și 516 accidente diferite, de pe urma cărora și-au găsit moartea 113 persoane și au fost rănite 236.

INFORMAȚIUNI

Arad, 29 Iunie 1915.

D. Anton Mocsonyi de Foen, care servește pe câmpul de luptă ca sublocotenent la corpul automobilistilor a fost decorat cu „signum laudis”.

D. Gr. Bilciurescu, consulul general al României la Budapesta, care — după cum am anunțat — a petrecut câteva zile la București, s'a întors la postul său, la Budapesta.

Dna doctor Pușcariu, — după cum aflăm din ziarele din București — a fost admisă la concursul pentru ocuparea catedrei de oftalmologie vacantă la facultatea de medicină din Iași. Dna Dr. Pușcariu este prima femeie în România, care aspiră la ocuparea unei catedre universitare.

Moștenitorul pe câmpul de războiu italian. Dela cartierul pressei se anunță că moștenitorul arhiducele Carol Francisc Iosif a vizitat în parte cu automobilul în parte cu trenul întreaga regiunea de graniță din Tirol și trupele din front. Moștenitorul, care se bucură de mare popularitate la soldați, s'a întreținut cu toți soldații, cari i-au fost prezentați, întrebându-i de unde sunt și de familia lor. Foarte mult s'a întreținut moștenitorul mai cu seamă la trupele de țintasi și tiroliene. Arhiducele s'a întreținut timp îndelungat cu un soldat de 78 ani, care își făcea datoria împreună cu un nepot al său, care e de 15 ani. Soldații l-au întâmpinat pe moștenitor cu însuflețire și mare bucurie. Arhiducele Carol Francisc Ferdinand a fost însoțit până la Meran de moștenitoarea Zita, unde l-a așteptat până la întoarcere, plecând apoi prin Bozen îndărăt la Viena.

Adunarea soc. „Principesa Maria”. Marți 9 Iunie v., la orele 2 jum. după amiază, a avut loc la palatul regal, sub președinția M. S. reginei Maria a României, adunarea generală a societății de binefacere „Principesa Maria”, de sub înaltul patronaj al Majestății Sale.

M. Sa deschizând ședința, a dat cuvântul dnei Ana D. Furnică secretara societății, care a cetit darea de seamă a activității comitetului pe anul în curs.

M. Sa a binevoit a convorbi în urmă cu fiecare din doamnele prezente cu privire la mersul societății.

Chestia română și contele Tisza. Ca contribuțiune istorică la cunoașterea chestiunii naționalităților în Ungaria primim un volum cu o prefață despre personalitatea contelui Tisza și despre concepția lui asupra problemei românești, conținând: *Discursurile contelui Tisza*, ori mai corect zis părțile relativ la chestia română din mai multe discursuri, rostite de contele Tisza între anii 1893 și 1915.

Titlul volumului ne spune, că sunt adunate de „Un Român iubitor de adevăr”. Volumul conține și un portret reușit al ministrului președinte. Prețul volumului, tipărit la „Poporul român” în Budapesta (VII Ilka-u. 36) nu este arătat.

Volumul începe cu discursul rostit de contele Tisza cu prilejul demonstrațiilor Pituk-Pavel (1893) în congregația din Oradea-mare, continuă cu discursul dela instalarea episcopului Goldis la Arad (1899), reproduce toastul din aula episcopoească dela Arad (1911) și dă părți din discursurile rostite la Oradea-mare și Arad cu prilejul constituirei partidului nou guvernamental, precum și din 4 discursuri dietale (la mesagi 1910, 2 la buget 1911 și cu prilejul tratativelor 1914), încheiând cu scrisoarea din toamna trecută către I. P. S. Sa mitropolitul Mețianu.

† **Iacob Tulburean** proprietar și fost membru în reprezentanța orașenească din Alba-Iulia, ad ecedat în etate de 80 ani, după lungi suferințe în 27 Iunie a. c. la orele 11 noaptea.

Rămășițele pământești a neuitatului defunct au fost așezate spre vecinică odihnă în cimitirul gr. cat din Maieri, Alba-Iulia, Marți în 29 Iunie la oarele 4 p. m. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată! Il deplâng fii Ilariu și Maria.

Vizita cancelarului german în Viena. „Fremdenblatt” scrie: În lanțul întrevederilor, cari au

avut loc în cursul războiului între bărbații de stat ai puterilor centrale și cari pot fi privite ca un manifest al armoniei ce domnește între aliați, se adauge și vizita lui Bethmann-Hollweg și lagow la ministrul de externe austro-ungar, baronul Burian. Bethmann Hollweg a fost primit în audiență și de M. Sa monarhul și a avut prilej să schimbe vederi asupra situației cu bărbații conducători ai monarhiei, continuând prin aceasta practica, care în cursul războiului s'a dovedit de folositoare pentru scopurile comune ale celor doi aliați.

Nou transport rus pentru Serbia. Se anunță din Galați, că zilele trecute a trecut prin acest port spre Serbia, un număr de 7 șleपुरi remorcate de 3 vapoare rusești.

S'a putut observa o mulțime de soldați și cai. De asemeni au sosit cu șalupa rusă „Danilewski” mai mulți ofițeri inferiori ruși, cari au plecat dimineața cu vaporul „Bolgaria” la Reni.

† **Demetriu Székely**, voluntar, cadet-aspirant, fost diurnist la căile ferate din Oradea-mare, născut în 11 Noemvrie 1894, decorat cu medalia de vitejie clasa II, în 16 Mai 1915 orele 3 d. a. în etate de 21 ani a murit moarte de erou, nimerit fiind de un granat la un atac dat contra inamicului de pe câmpul de luptă dela nord. Fie-i țărâna ușoară!

Târgul de vară în Arad se va ține din 2 Iulie până în 6 Iulie. Târgul de vite se va ține pe noul loc desinat spre acest scop, pe islazul de lângă pădurea Ciala.

Ultima oră.

SALANDRA LA CARTIERUL ITALIAN.

Chiasso. — „Corriere della Sera” scrie că Salandra a plecat la cartierul italian unde va avea o întrevedere cu regele italian.

MOȘTENITORUL IN INNSBRUCK.

Budapesta. — Dela cartierul pressei se anunță: Moștenitorul tronului arhiducele Carol Francisc Ferdinand a vizitat pozițiunile din Tirol și în tot locul și-a exprimat deplina sa mulțumire. Împreună cu arhiducesa Zita, moștenitorul a sosit de pe câmpul de războiu italian la Innsbruck unde a fost întâmpinat cu mari festivități din partea populațiunii.

OCUPAREA TOMASOVULUI.

Budapesta. — Dela cartierul pressei se anunță: Urmărirea Rușilor continuă. Trupele aliate, luptând mereu au ajuns la râul Gnifalipa și la Kamionka-Strumilova. De aci srpe nord trupele germane, au imprăștiat un grup de forțe, care se ținea foarte tare.

Tomasov e în posesiunea noastră. Regiunea Tanevului și Sanului am curățit-o de inamic.

CONSILIU DE COROANĂ IN RUSIA.

Stockholm. — Agenția din Petrograd anunță: În cortul țarului, ridicat pe câmpul de războiu, a avut loc un consiliu de coroană la care a luat parte membrii guvernului și marele duce Nicolaievici.

ȚARUL A PRIMIT DIMISIA LUI SUCHOM-LINOV.

Rotterdam. — Din Petrograd se anunță: Țarul a primit dimisia ministrului de războiu Suchomlinov. Cu conducerea ministerului de războiu a fost încredințat generalul de infanterie Palivanov.

IN PREAJMA RĂZBOIULUI ITALO-TURC.

Rotterdam. — „Daily Chronicle” publică o telegramă din Roma, care spune că Naby Bei, ministrul Turciei la Roma și-a cerut actele de acreditare. Aceeaș știre a primit-o din Roma și ziarul parizian „Matin”.

POSTA REDACTIEI.

D. E. Isac. — Articolul se va publica în curând.

V. B. I. Manuscrisul frumoasei și sentimentalei dv. lucrări îl păstrăm încă. Cenzura nu admite publicarea lui. La dorință vi-l putem înapoia.

Redactor responsabil: Constantin Savu.